

MEMÒRIA ANUAL DEL SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA UIB Gener a desembre de 2008

ÍNDEX

1. Antecedents.
  2. Activitat preventiva desenvolupada durant el 2008:
    - 2.1. Avaluacions de riscos laborals.
    - 2.2. Formació i informació.
    - 2.3. Procediments de prevenció.
    - 2.4. Manuals d'Autoprotecció i plans d'emergència.
    - 2.5. Servei Mèdic.
    - 2.6. Atenció de casos psicosocials.
    - 2.7. Altres activitats de prevenció
    - 2.8. Despeses i inversions a càrrec del pressupost del Servei de Prevenció
  3. Conclusions
-

1. ANTECEDENTS

El Servei de Prevenció de la UIB es va crear l'any 1999. És un Servei de Prevenció Mancomunat que dona servei a la UIB, a la Fundació General de la UIB (FuGUIB) i a la Fundació Universitat-Empresa (FUEIB). Actualment depèn del Vicerectorat d'Infraestructures Universitàries, i està integrat pel següent personal:

- Santiago Hernández, tècnic superior de seguretat i d'higiene.
- Antònia Ferrer, tècnica superior d'ergonomia i psicosociologia.
- Margalida Terrassa i Margalida Sastre, metgesses del treball.
- Maribel Taroncher, tècnica bàsica de prevenció.

2. ACTIVITAT PREVENTIVA DESENVOLUPADA DURANT EL 2008

2.1. AVALUACIONS DE RISCOS LABORALS I ALTRES ESTUDIS.

Durant aquest període s'han avaluat els següents llocs de feina:

- Grup de recerca del Dr. Sebastià Albertí (Microbiologia, edifici Científicotècnic).
- Biblioteca de l'edifici Son Lledó.
- Avaluació conjunta dels riscos del personal de manteniment (empresa concessionària).
- Grup de Física de Materials (Dr. Eduard Cesari).
- Grup de recerca del Dr. Victor Guerrero: avaluació d'estrès tèrmic durant les excavacions arqueològiques.
- Mesura anual del cabal de les vitrines de gasos de tots els laboratoris, i tramitar el canvi dels motors espatllats.

- 30 avaluacions de pantalles de visualització de dades (PVD) a petició del personal, motivades generalment per problemes a l'esquena. Tramitar la solució de deficiències (compra de mobiliari o accessoris ergonòmics).
- Estudi de 2 casos de lipoatròfia semicircular, incloent mesures ambientals (temperatura, humitat, radiacions electromagnètiques, càrregues electrostàtiques).

Actualment podem concloure que està avaluat el **96 %** del PAS i el **29 %** del PDI, personal de recerca i becaris.

2.2. FORMACIÓ I INFORMACIÓ.

a) **FORMACIÓ** (segons el pla de formació 2007-2008 de la UIB):

Cursos d'assistència obligatòria:

Curs	Durada	Professorat	Personal convocat	Dates	Assistents
Riscs a les consergeries	2 h	Antònia Ferrer	Conserges de nova incorporació	2 sessions (28 d'abril 2008)	7
Riscs a oficines i despatxos	1,5 h	Antònia Ferrer	Personal d'oficines de nova incorporació (PAS)	3 sessions (12, 13 i 14 nov. 08)	64
Riscs als laboratoris	2 h	S. Hernández	Investigadors de nova incorporació	2 sessions (10 i 11 des. 08)	28
Incendis i pla d'emergència	1 h	S. Hernández	PDI, PAS i becaris de l'edifici Ramon Llull	4 sessions (22, 23 i 24 abril 08)	94
TOTAL: 4 cursos	16,5 h				193

Altres cursos no previstos en el pla de formació (impartits per personal extern):

- Riscs del personal de manteniment (2h) adreçat al personal de l'empresa concessionària (ELYO) impartit a la UIB pel seu Servei de Prevenció, dia 14 de maig (2 sessions).
- Riscs ergonòmics del personal de neteja (2h) adreçat al personal de neteja de l'empresa concessionària (INITIAL), impartit a la UIB pel seu Servei de Prevenció, dia 28 d'octubre.
- Cursa bàsic d'aplicació de productes fitosanitaris (30h), gestionat per la Conselleria de Medi Ambient, al qual ha assistit el mosso de laboratori de l'hivernacle (novembre).

Actualment podem concloure que el **94 %** del PAS i el **15 %** del PDI, personal de recerca i becaris ha assistit a cursos específics de prevenció sobre el seu lloc de feina (obligatoris). A més, el **64 %** del PAS i el **32 %** del PDI, personal de recerca i becaris ha rebut formació sobre emergències.

Cursos d'assistència voluntària. Dins el 2008 s'han impartit els següents cursos:

Curs	Durada	Professorat	Dates	Assistents
Educació de la veu	15 h	Ferran Tolosa	Gener	9
Tècniques per al control de l'estrès	12 h	Dra. Joana Fornés	2 sessions: abril i juny	29

Curs	Durada	Professorat	Dates	Assistents
Curs pràctic d'adaptació individual del lloc de feina i cura de l'esquena	12 h	Iosune Salinas	2 sessions: febrer i octubre	32
Curs bàsic de prevenció de riscos laborals (50h, semipresencial)	50 h (10 h presencials)	S. Hernández i A. Ferrer	Maig-juny	33
Socorrisme laboral	4 h	Servei Mèdic	Novembre	13
TOTAL: 5 cursos	77 h presencials			116

b) INFORMACIÓ:

S'han revisat i millorat les fitxes de riscos per llocs de feina, incorporant informació sobre riscos psicosocials i ampliant la informació sobre ergonomia. S'ha continuat amb l'entrega de les fitxes de riscos als treballadors de nou ingrés. Totes les fitxes es poden consultar en la web del Servei de Prevenció.

A data d'avui, el **56 %** del PAS i el **54 %** del PDI, personal de recerca i becaris han rebut informació dels riscos del seu lloc de feina, amb acusament de recepció.

2.3. PROCEDIMENTS DE PREVENCIÓ.

- a) **Investigació d'accidents i incidents:** durant el 2008 s'han produït 9 accidents amb baixa i 15 incidents sense baixa. També s'han detectat 2 malalties professionals sense baixa laboral i 2 casos de lipoatròfia semicircular.

Tipus	ACCIDENTS AMB BAIXA SUPERIOR A 1 DIA
Sobreesforços	3
In itinere	4
Trepijades sobre objectes	1
Atrapament amb maquinària	1 (és recaiguda d'un accident de fa 3 anys en altre empresa).

Tipus	MALALTIES PROFESSIONALS
Túnel carpià	2 treballadores del Servei de Biblioteques (sense baixa)

Tipus	ACCIDENTS DE PERSONAL EXTERN AMB BAIXA
Caigudes al mateix nivell	1 (cuina)
Cop amb objectes immòbils	1 (manteniment)

Tipus	INCIDENTS SENSE BAIXA
Talls o cops amb materials o eines	1
Sobreesforços i postures forçades	1
Caigudes al mateix nivell	2
Caiguda d'objectes	2
Contactes tèrmics	1
Contactes elèctrics	2
Inhalació o ingestió de subst. nocives	2
Contactes amb productes corrosius	1

Tipus	INCIDENTS SENSE BAIXA
Exposició a agents biològics	1 (caiguda dins la llacuna)
Conat d'incendi	1
Incidents de trànsit	1

L'evolució de la sinistralitat a la UIB durant els darrers anys ha estat la següent:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Accidents amb baixa (PAS + PDI contractat, dades de la Mútua *)	10	8	7	8 **	7	9 **
Malalties professionals	1	0	0	0	2	2
Incidents sense baixa	17	9	28	16	16	15
Total dies de baixa	256 dies	299 dies	399 dies	502 dies	213 dies	191 dies
Durada mitja de les baixes (dies)	25,6	37,4	57	62,8	30,4	21,2
Núm. treballadors (PAS + PDI contractat*)	929	961	1042	1103	1146	1190
Taxa d'incidència	10,76	8,33	6,72	7,25 **	6,11	7,56 **

Taxa d'incidència: número d'accidents per cada 1000 treballadors.

* No s'inclou el PDI funcionari, atès que depèn de MUFACE i no hi ha cap registre oficial de baixes laborals llevat de la comunicació que han de fer els professors al Servei de Recursos Humans quan pateixen una baixa laboral, cosa que no sempre fan.

** Es descompten 2 accidents del 2006 i 3 del 2008 que es varen produir a l'empresa principal dels treballadors (professors associats). La Mútua sí els comptabilitza.

Com es pot veure a la taula i la gràfica anteriors, la taxa d'incidència (número d'accidents per 1000 treballadors) està estabilitzada, amb pocs canvis d'un any a l'altre. La majoria d'accidents laborals són **in itinere** (41% de tots els accidents dels darrers 6 anys). La segona causa és el **sobreesforç** (35% dels accidents dels darrers 6 anys). La resta de causes d'accident (caigudes, talls, etc.) són minoritàries i es van reduint any rere any. S'han investigat tots els accidents i s'estan solucionant les deficiències detectades, la qual cosa està contribuint a la disminució de l'accidentalitat a la UIB.

- b) **Comunicacions de riscos:** durant el 2008 els treballadors han fet 14 comunicacions de riscos al Servei de Prevenció, de les quals 5 ja estan totalment solucionades (36%) i s'està estudiant la solució de la resta de deficiències.
- c) **Coordinació d'activitats empresarials:** el Servei de Contractació, Patrimoni i Infraestructures està aplicant des de febrer del 2008 el nou procediment de coordinació amb empreses externes, el qual té l'objectiu de verificar si les empreses externes compleixen la normativa laboral i d'intercanviar informació sobre els riscos respectius. Això es fa tant amb les empreses concessionàries com a les feines i obres puntuals.
- d) **Protocol d'actuació en matèria de risc psicosocial:** va ser aprovat pel Comitè de Seguretat i Salut i pel Consell de Direcció a principis del 2008, i es va publicar en el FOU núm. 294. Té la finalitat de detectar precoçment i solucionar els conflictes interpersonals i els casos d'assetjament laboral que puguin sorgir a la UIB.

2.4. PLANS D'EMERGÈNCIA.

En aquest període s'han realitzat els següents simulacres:

Edifici	Data	Observacions
Escola d'Hosteleria	14/01/2008	Organitzat per l'Escola d'Hosteleria.
Jovellanos	4/03/2008	Simulacre d'incendi (horabaixa).
Guillem Cifre	12/03/2008	Simulacre d'incendi (matí).
Instal·lacions esportives i residència d'estudiants	21/04/2008	Simulacre d'incendi (matí/horabaixa).
Anselm Turmeda	30/04/2008	Simulacre d'incendi (horabaixa).
Ramon Llull	7/05/2008	Simulacre d'incendi (matí), és el 1r. Col·laboren els bombers.

- S'ha elaborat el nou Manual d'Autoprotecció de l'edifici Mateu Orfila, per adequar-lo a la nova normativa. Ara inclou l'edifici d'Unió i inclou un inventari de riscos químics, biològics i radioactius. S'ha registrat aquest Manual en la Direcció General d'Emergències (Conselleria d'Interior). S'han començat a solucionar les deficiències detectades a l'edifici en matèria de protecció contra incendis i contra emergències químiques.

- S'han instal·lat transmissors telefònics a les centraletes d'incendis dels edificis de forma que facin una trucada automàtica a Cosegur, per garantir l'actuació dels vigilants en cas d'incendi els vespres i caps de setmana.

- S'han fet pràctiques amb els conserges sobre el funcionament de les centraletes dels edificis.

Podem concloure que, a data d'avui, estan elaborats els Manuals d'Autoprotecció de tots els edificis excepte Son Lledó, Cas Jai i Científicotècnic, i es fan simulacres periòdics a **8 dels 14 edificis de la UIB (57 %)**.

2.5. SERVEI MÈDIC.

ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

A l'abast de tota la població universitària

Nº de **consultes: 5726**

Desplaçaments per **urgència: 23**

VIGILÀNCIA DE LA SALUT

- **Reconeixements mèdics:** periòdics (anuals o bianuals) i inicials (al incorporar-se al lloc de treball): total 454
  - 433 a Mallorca
  - 14 a la Seu d'Eivissa i Formentera
  - 7 a la Seu de Menorca

Tots els treballadors avaluats són aptes per a la seva feina.

- **Promoció de la salut**
Vacunació (inclou vacuna diftèria –tètanus i específiques per als riscos laborals):

Antigripal:	161
Tètanus – Diftèria:	73
Hepatitis A:	38
Hepatitis B:	45
Febre tifoidea:	9
Antial·lèrgiques:	15
Altres vacunacions:	48
- **Cursos:** Primers auxilis i reanimació cardiopulmonar bàsica: 1 curs de 4 hores.
- **Gestió i prevenció interdisciplinària:**
  - Investigació de danys a la salut derivats del treball.
  - Estudi, seguiment i informes medico – laborals dels treballadors.
  - Participació al Comitè de Seguretat i Salut.
  - Control i provisió de farmacioles.
  - Elaboració del Protocol d'Actuació en matèria de Riscs Psicosocials.

2.6. ATENCIÓ DE CASOS PSICOSOCIALS

Durant el 2008 s'ha tractat els següents casos a nivell individual i a nivell de grup:

- Mediació de conflicte interpersonal i seguiment (registre de fets previ a l'inici del protocol): 4 casos.
- Avaluació, tractament i seguiment de casos psicosocials individuals: 20 casos.

- Consultes i assessorament puntuals de temàtiques relacionades amb riscos psicosocials: 6 serveis (s'han generat 200 gestions), a petició de Gerència o de Caps de serveis.
- Del total de la població tractada: un 90% és personal del PAS i un 10% és PDI.
- En la actualitat es fa un seguiment del 90% dels casos oberts.

2.7. ALTRES ACTIVITATS DE PREVENCIÓ

- Gestió dels residus sanitaris (mensual) i residus químics (semestral) dels laboratoris de la UIB. Hem donat d'alta la UIB com a petit productor de residus en la Conselleria de Medi Ambient.
- Lliurament de bata i ulleres de seguretat a l'alumnat de primer de la Facultat de Ciències i al personal de laboratoris de nova incorporació (PDI, PAS i becaris).
- Assistència a les reunions periòdiques del Comitè de Seguretat i Salut, de la Comissió de bioètica (com a membres) i de la Comissió de formació (com a convidats).
- Tramitació i/o supervisió de la solució de deficiències derivades de les avaluacions de riscos, dels accidents i de les comunicacions dels treballadors.
- Inspecció de Treball (gener 2008) arrel d'accident durant les obres de construcció del passeig entre els edificis Beatriu de Pinós i Guillem Colom.
- Emplenar enquesta del grup de prevenció de la CRUE, la qual cosa ens pot ser útil com a auditoria interna i ens permetrà comparar-nos amb altres universitats.
- Feines com a Servei de prevenció mancomunat de la FuGUIB i la FUEIB.
- Assistència a reunions convocades pel grup de prevenció de la CRUE (13 de juny, de 2008, 14 de juliol, 17 de setembre).
- Assistència al VI Congrés Internacional de Prevenció de Riesgos Laborales. A Coruña, maig de 2008.
- Assistència a "Primeras Jornadas de Salud, Prevención de riesgos Laborales y Universidades", 10 i 11 de desembre, Universidad Complutense de Madrid.

2.8. DESPESES I INVERSIONS A CÀRREC DEL PRESSUPOST DE PREVENCIÓ.

Al llarg de l'any 2008 s'han fet les següents accions a càrrec del pressupost de prevenció:

PRESSUPOST ASSIGNAT AL SERVEI per l'any 2008:	93.100 €
Romanent del 2007 (despeses acceptades):	43.552,70 €

DESCRIPCIÓ DE LA DESPESA	Cost (€)	Observacions
Instal·lacions i construccions		
Instal·lar barana al terrat edifici Guillem Colom	1389,22	
Instal·lar dues finestres d'alumini i extractors al laboratori QA-230 (Víctor Cerdà) per evitar contaminació química de la sala.	2381,93	
Instal·lar avisador telefònic centraleta d'incendis de Científicotècnic	379,78	
Instal·lar alarmes d'incendi addicionals del Ramon Llull.	1616,95	

Instal·lar transmissor de ràdio per connectar centraletes de Sa Riera	568,40	
Canvi de filtres de carbó actiu dels armaris de seguretat (laboratoris)	1879,20	
Instal·lar alarma d'incendi addicional en laboratori A.Turmeda.	298,12	
Instal·lar alarma d'incendi addicional 3r pis de Sa Riera i polsador.	172,63	
Material divers detecció incendis (ATurmeda i Jovellanos)	431,06	
Fer tancament d'una campana de gasos amb metacrilat (G.Colom)	183,48	
Despeses material elèctric (Socias y Rossello) i material construcció	1474,07	
Instal·lació d'hidrants exteriors	5546,42	Aprovat, fer 2009
Instal·lació de CO2 amb detector de fuites a l'insectari (G.Colom).	2640,59	Aprovat, fer 2009
Material inventariable		
Monitor d'estrès tèrmic (WBGT) i bomba manual d'aspiració per tubs colorimètrics.	2089,74	
Geiger (aparell de mesura radioactiva) pel Servei de Prevenció	651,80	
Sonòmetre (cofinançat pel Master Salut Laboral, Dr. Pere Deyà)	2530,54	
Luxòmetre per al Servei de Prevenció	128,99	
Sonda per a la mesura de radiacions electromagnètiques.	862,75	
Compra de 7 motors d'extracció per vitrines de gasos de laboratoris	1831,01	
Material per a la instal·lació dels motors de les vitrines	782,20	
Armari de seguretat per inflamables.	2322,32	
Armari de seguretat per corrosius (Q. Analítica)	1502,20	Aprovat, fer 2009
Armari de seguretat per inflamables i corrosius (Fisiologia Vegetal)	4536,06	Aprovat, fer 2009
8 carros ergonòmics per a les biblioteques	4950,86	
Carretó elevador per als tècnics de laboratori del Guillem Colom	1563,68	
Cadira ergonòmica per a una treballadora de Sa Riera	298,18	
Cadira ergonòmica per a una treballadora del Servei Lingüístic	514,69	
Cadira ergonòmica per al personal de digitalització (Ramon Llull)	772,20	
Recipients cúbics d'acer fus per eliminar procés de refrenat amb sofre (arrel de conat d'incendi) a laboratoris arquitectura A.Turmeda	2273,60	
Auriculars inalambrics de telèfon per Vicerectorat Rel. Int.	301,60	
Coixí antiescares per a una treballadora	38,50	
Residus		
Residus sanitaris	4865,73	
Residus químics	11488,72	
Vestuari i material de laboratori		
Bates de laboratori per l'alumnat de primer de la Facultat de Ciències i per al personal de nova incorporació.	8873,73	
Ulleres de seguretat per l'alumnat de primer de la Facultat de Ciències i per al personal de laboratori de nova incorporació.	2074,08	
Botes de seguretat per un tècnic laboratori (PAS)	38,31	
Rentaüls d'emergència per a diversos laboratoris	494,35	
Guants i altre material de ferreteria (Son Garrit)	114,90	
Guants criogènics per tècnics de laboratori	112,75	
Safates per retenir vessaments químics	600,96	
Material per mesurar contaminació radioactiva (vials centelleig, toluè)	223,30	
Cadenes per limitar accés a màquines perilloses (A.Turmeda i SCT)	228,24	
Armari per contenir bidons de residus (patí de Bioquímica, GColom)	145,00	
Filtres (Quirogalab)	44,09	
Altres		

Armelles fosforescents per als equips d'emergències	49,59	
Mantes tèrmiques per als edificis	51,36	
Programa informàtic de l'INSHT	47,80	
Cinta senyalització per escalons	100,49	
Fotocòpies	473,38	
Enquadernació fulls de risc per al personal	346,32	
Còpies i emmarcat de plànols	435,70	
Targetes personals, carpetes, sobres i talonaris del servei mèdic	800,45	
Material d'oficina (inclou reposapeus, faristols i altre material per al personal, i material d'oficina per al Servei de Prevenció)	2095,04	
Llibres	208,21	
Subscripció a base de dades de normativa (CISS)	391,52	
Senyals de seguretat i senyals d'emergència	758,64	
Pancarta dia contra el càncer	105,00	
Paper i altre material intercentre	48,09	
Berenars amb bombers per simulacres de Ramon Llull i Sa Riera	203,50	
Viatges d'Antònia Ferrer (reunions del grup de feina de la CRUE)	2007,51	
Viatges de les metgesses	881,69	
Dosimetria radiològica	35,02	
Calibratge aparell mesura gasos + assegurança per enviar l'aparell	80,14	
Servei Mèdic		
Analítiques mèdiques	6000,11	
Material mèdic i farmacèutic	1612,81	
Manteniment de 2 equips de reanimació Oxidoc	190,34	
Manteniment programa WINMEDTRA del Servei Mèdic	742,40	
TOTAL	93882,04	

A la taula anterior no es mostren altres inversions que s'han fet a càrrec dels pressuposts generals de la UIB, ni les despeses derivades de les hores de feina de manteniment o de la Unitat Tècnica.

3. CONCLUSIONS

- Actualment estan avaluats la majoria dels llocs de feina del PAS, però queda pendent avaluar gran part del PDI (només s'ha avaluat el **29 %**): aquest és el principal objectiu per al 2009.
- Es disposa d'una pla de formació específic, que forma part del pla de formació de la UIB i inclou tots els llocs de treball. La majoria del PAS ha assistit a cursos específics de prevenció en funció del seu lloc de feina, però gran part del PDI i becaris encara no ha rebut formació en prevenció. La formació del PDI és l'altre gran objectiu per als propers anys, i es pretén realitzar principalment a través de cursos en línia.
- El personal rep informació sobre els riscos del seu lloc de feina, amb acusament de recepció. Durant el 2008 s'ha millorat i ampliat el contingut de la informació, i ara està a l'abast de tot el personal a través de la web de prevenció.

- Estan elaborats els Manuals d'Autoprotecció de la majoria d'edificis de la UIB (11 de 14). S'han implantat els Manuals (es a dir, nomenament d'equips d'emergències, formació i informació sobre emergències i realització de simulacres) a 8 edificis: Mateu Orfila, Guillem Colom, Beatriu de Pinós, Anselm Turmeda, Guillem Cifre, Jovellanos i Sa Riera. L'objectiu és implantar els Manuals de la resta d'edificis entre el 2009 i 2010.
- S'estan fent els reconeixements mèdics específics a tot el personal que ho sol·licita.
- La incorporació d'una psicòloga al Servei de Prevenció ha permès iniciar la detecció precoç i el tractament de diversos problemes psicosocials dels serveis i del personal.
- Les accions preventives que realitza el Servei de Prevenció i les inversions econòmiques de prevenció es consensuen prèviament en el Comitè de Seguretat i Salut.
- Les dades d'accidentalitat a la UIB mostren una estabilitat en el número d'accidents, entre 7 i 9 accidents amb baixa cada any, un número molt baix tenint en compte el número de treballadors que hi ha a la UIB. La feina desenvolupada els darrers anys (avaluacions de riscos, formació, etc.) i la inversió econòmica (més de 90.000 € anuals) estan contribuint a assolir un bon nivell de seguretat i higiene a la UIB.

Santiago Hernández
Tècnic superior
de seguretat i higiene

Antònia Ferrer
Tècnic superior
d'ergonomia i psicosociologia

Margalida Terrassa Margalida Sastre
Especialistes en Medicina del treball

Palma, 22 de gener de 2009